מכדי מכרב כרבי ברישא והדר כו'. לא שייך למידק הכי בהא דקתני המכבה בריש״א והדר המבעיר דהכא כל סידורא דפת נקט כסדר נגד מתריסה: **משום** דאי לרוחיה מכאן לצריך להתרות אתולדה משום אב דהא״א לא קאמר שצריך להתרותו משום זורע אלא״ב דאם התרה בו משום זורע דחייב אבל בריש פרק תולין (לקמן קלח.) משמע קצת דצריך להתרות אתולדה משום אב דקאמר משמר משום מאי מתרינן ביה (שיהא חייב) דבה אמר משום בורר רבי זירא אמר משום מרקד וגם זה יש לתמוה דהכי פירושו[ג] משום מאי מתרינן ביה שיהא חייב דבה אמר משום בורר אבל אם התרו בו משום מרקד פטור כיון דמתרהו משום דבר שאינו דומה לו הוא סבר שהוא מלעיג בו ופטור אבל אם התרה בו סתם אל תשמר חייב ונראה שגם ר״מ רואה לפרק בן זעזע דאיש דבריש בבא קמא (דף ג.) קאמר ולר׳ אליעזר דמחייב אתולדה במקום אב אמאי קרי ליה אב ואמאי קרי ליה תולדה ולא משני דלהכי קרי ליה אב דצריך להתרות אתולדה [משום] אב[ד] : **זומר** וצריך לעצים חייב שתים. והא דאמר בפ׳ זה בורר (סנהדרין דף כו.) תו חזיה להוא גברא דהוה קא כסח[ה] אמר להן כהן חמיר אמרו ליה יכול לומר לעקל בית הבד אני צריך אף על גב דהכא אמר חייב משום נוטע אתם מיירי בבה״ג שאין אילן מיתקן בכך אלא מתקלקל:

וצריך לעצים. נראה דאפילו לר׳ יהודה דמחייב אלאהה שאינה צריכה לגופה בעינן צריך לעצים אלא מיקרי בעצים קורה אלא בעצים זה [ה]מידי דהוה אקורא על מנת לתפור ומותק על מנת לכתוב וכדאמר רבי יוחנן לקמן בפ׳ חבית (דף קמה.) אחד כבשים ואחד שלקות שסחטן לגופן מותר למימיהן חייב חטאת ואמאי קרי ליה לגופה אלא טעמא לפי שאין דרך דישה בכך: **ואחת משום פרק.** אין נראה לר״י כמו שמפרש רש״י שמפרק האילן ממשאו מן הפירות שעליו[ו] אלא כמו שפירש רבינו שמואל[ז] שיש על התמרים קליפה העליונה וכשהוא מכה בתמרים מפרק את הקליפה מן התמרים והוי כמו דש שמפרק את התבואה מן השבולת: **מפרק.** פירש״י דהוה תולדה דדש וקשה לר״ת דבשילהי המניע (לקמן לה.) אמר דחולב חייב משום מפרק ואי הוה תולדה דדש הא אמר לקמן[ח] גבי הפוגע מלון לדרכן אין דישה אלא בגידולי קרקע ואין לומר דדוקא מלון שהוא דג פטרי רבנן דלא הוי גידולי קרקע אבל בחולב מחייבי דבהמה חשיבא גידולי קרקע כדמוכח בריש בכל מערבין (עירובין דף מז.)[ט] דהא [ע״כ טעמא דרבנן משום] דילפינן להו מסממנין שבמשכן דאין דישה אלא בגידולי קרקע[י] לגבי דבר שגדל ממש מן הקרקע לא חשיבא בהמה גידולי קרקע כלומרינן בהשוכר את הפועלים (פ״מ פט.) מה דש מיוחד שהוא גידולי קרקע ופועל אוכל בו אף כל כו׳ יצא החולב והמגבן כו׳ ודוחק לומר דבריית״א דהמלגיע אמיא כ״ר דפליג לקמן אדרבנן[יא] ונראה לר״ת דמפרק חייב משום ממחק דכאחולב ממחק את הדד ומחליקו ואין נראה לר״י דבפרק חבית (לקמן קמד:) אמרינן חולב אדם לתוך הקדרה אבל לא לתוך הקערה ולר״ת מה לי לתוך הקדרה מה לי לתוך הקערה ולפירוש הקונטרס א״ש דמעיקרא כשהיה בדדין חשיב אוכל וכשחולב לתוך הקדרה (דהשתא) נמי הוי אוכל ולא דמי לדש שנשתנה[יא] ונראה לפירוש הקונטרס הלכה כרבי יהודה דאמתני׳ פ׳ אמר רבי מרינוס גוזמא יונק חלב בשבת מ״ט מפרק בלאחר יד הוא ובמקום צער לא גזרו רבנן ופסיק התם רב יוסף הלכתא כרבי מרינוס ואין נראה לומר דלפ״ב לרבנן אסור מדרבנן דמיחזי דמפרק[יג] ואף על גב דלא אסירא אלא מדרבנן לא שרי אלא משום דאיכא תרתי בלאחר יד ובמקום צער: [ועי׳ תוס׳ כתובות פ. ד״ה מפרק ותוס׳ יומא קיד. ד״ה וקסבר]

גמ׳ מנינא למה לי. ליתני אבות מלאכות הזורע והחורש כו׳ ואמאי חזיא לי אלרבעין[ט] וינקו: **שאם עשאן כו׳.** ובא להודיענו שאם נתעצלו בל הלכות שבת מתנו (ג) חייב כמה חטאות עליו: **מכרב כרבי.** תורסין: **בא״י.** קשה היא ואין יכול לכסות בלא חריסה ואמאמעין דהא נמי חריסה היא: **כולן מלאכה אחת הן.** דזומר נמי למוחי אילנא הוא. ונפקא מינה דאי עבד ליה כולן בהדי זורע לא מיחייב אלא חדא דהעושה מלאכות הרבה כו׳. זורע אב מלאכה הוא דהייהו זורע אלא שזה בזריעה וזה בחילנות וכן מבריך ומרכיב אבל זומר אבות תולדה: **זומר חייב.** משום תולדת נוטע דלעמוחי עביד: **ונוטע.** גופיה וכן מבריך ומרכיב: **חייב משום זורע.** כלומר אינהו נמי זורע הן זה אב בזריעה וזה אב בחילנות: **משום נוטע לא.** אמבריך ומרכיב קאי: **אימא אף משום זורע.** דהך זריעה בחילנות ואי עביד ליה בהדי זורע מיחייב חדא ותו לא: **זומר.** להמיית הגפן: **וצריך לעצים.** להסקה משום דצריך לסם הוא תולדה דקולר דצריך נמי לקלור: **דקטל אספסתא.** שמא וקולרין אותו ג׳ פעמים בחדש וחוזר ולומה: **דקניב סילקא.** אותן תרדין מן המחובר וחוזרין וגדלין: **חחוץ.** עוזה חריסין בקרקע: **מנלאכה אחת הן.** אינו חייב אלא אחת דכולהו לרפויי אדעא עבידי: **גבשושים.** תל קטן: **בציר.** שייך בנין שמתכוין להשוות קרקעיתו: **משום חורש.** דמרפי אדעא: **גומא וממחה.** בעפר היינו חורש שהעפר שמילאה בו הוי רפוי וטוב לזריעה והשוה לקרקע להיות מזרע עם השדה: **אלא נעפרה.** לכסות לזרעה: **פטור עליה.** ואין כאן משום בנין בבית דקלקול הוא ולזריעה נמי לא חזיא אבל אם היה צריך לה חייב משום בונה: **לרבי יהודה.** בפרק המלגיע (לקמן לג.): **גבי מוליא את המת במטה.** **מפקן.** כמו מוליא את המת לקוברו אינו צריך לגופה דהוצאה ולא למת אלא לפנות ביתו. והוצאה הצריכה לגופה כגון שהוא צריך לאפץ זה במקום אחר: **מקלקל הוא.** את ביתו: **גודר.** בתמרים: **ומוסק.** בזיתים: **אורב.** בתאנים: **דשדא פיסא לדיקלא.** זרק פיסת רגבים לדקל: **ואחר אמרי.** השיר התמרים: **תולש.** תולדה דקולר:

מפרק. תולדה דדש שמפרק בבוהה משבלים לשון פורק מן החמור דיסקאלרגיי״ר בלע״ז רבינו לוי וגם בתוספת רבינו משולם הגאון מלאתי כן ואף זה מפרק התמרים מן המכבדות: **אין דרך בנישה ופריקה בכך.** על ידי זריקה אלא אז ביד אז בכלי ותולש כלאחר יד הוא ופטור: **דרגיף מלאה ממלאתא.** שבבר מלא ממשרפות מים דמתרגמינן מרגלי ימא (יהושע יא) שממשיך לתוכו מים מן הים והמחבה שורפתן והן נעשין מלח ואותו חרש קרי מילתא: **משום מעמר.** שאף הוא כמאסף בשבלין הוא: **המגפן.** פשתן בגבעולין: **והמגפנו.** למר גפן בקשת בדרך האומנין. ולמר גפן גידולי קרקע הוא להכי קרי ניפוט דיליה תולדה דדש שמפרק בדגרעינין ממנו ולא קרי ליה תולדת מגפן דלמר: ה״ג **הייהו זורע הייהו בורר הייהו מרקד.** הייהו כמו הי ניהו. כלומר דמפליג להו תנא דמתניתין לגלגה הלא כולן מלאכה אחת הן דמפרש אוכל הן הפפולת:

גמ׳ מנינא למה לי[ה] א״ר יוחנן[א] שאם עשאן כולם בהעלם אחד חייב על כל אחת ואחת: הזורע והחורש: מכדי מכרב כרבי ברישא ליתני חורש והדר ליתני זורע[ב] תנא בארץ ישראל קאי דזרעי ברישא והדר כרבי תנא[ג] הזורע והזומר והנוטע והמבריך והמרכיב כולן מלאכה אחת הן מאי קמ״ל[ד] [הא קמ״ל] העושה מלאכות הרבה מעין מלאכה אחת אינו חייב אלא אחת א״ר[ה] אחא א״ר חייא בר אשי א״ר אמי[ו] זומר חייב משום נוטע והנוטע והמבריך והמרכיב חייב משום זורע משום זורע אין משום נוטע לא אימא אף משום זורע אמר[ז] רב כהנא[ח] זומר וצריך לעצים חייב שתים אחת משום קוצר ואחת משום נוטע א״ר יוסף האי מאן דקטל אספסתא חייב שתים אחת משום קוצר ואחת משום נוטע אמר אביי האי מאן דקניב סילקא חייב שתים אחת משום קוצר ואחת משום זורע אמר[ט] רב כהנא[י] זומר וצריך לעצים חייב שתים אחת משום קוצר ואחת משום נוטע אמר[יא] רב אשי אמר[יב] אמר רב ששת[יג] היתה לו גבשושית ונטלה בבית חייב משום בונה בשדה חייב משום חורש[יד] אמר רבא היתה לו גומא וטממה בבית חייב משום בונה בשדה[טו] משום חורש[טז] אמר רבי אבא[יז] החופר גומא בשבת ואינו צריך אלא לעפרה פטור עליה ואפילו לרבי יהודה דאמר[יח] מלאכה שאינה צריכה לגופה חייב עליה ה״מ מתקן האי מקלקל הוא: והקוצר: תנא[יט] הקוצר הבוצר[כ] והגודר והמסיק והאורה כולן מלאכה אחת אמר רב פפא האי מאן דשדא פיסא לדיקלא ואתר תמרי חייב שתים אחת משום תולש ואחת משום מפרק רב אשי אמר אין דרך תלישה בכך ואין דרך פריקה בכך: והמעמר: אמר[כא] רבא האי מאן דכניף מילחא ממלחתא חייב משום מעמר אביי אמר[כב] אין עימור אלא בגידולי קרקע: והדש: תנא הדש והמנפץ[כג] והמנפט כולן מלאכה אחת הן: הזורה הבורר והטוחן והמרקד: [כד]היינו זורה היינו בורר היינו מרקד אביי ורבא דאמרי תרוייהו כל מילתא דהויא במשכן אע״ג

מסורת הש"ס

ה) [לעיל סט. וש"נ] כריתות נ:.
ו) [ניטון סה: ד"ה ניטן.], ז) גי' רש"ל, ד) [ל"ל אבא עי' רש"ל בסוגיא דלעיל לד. ד"ה נמרא סימן וסו"ר], ח) [מו"ק נ:].
ט) לקמן פז: ס"ש, י) ביצה ת. תגיגה י.], יא) [לעיל יב. לא: לקמן קה: קו. קכז: עי' תוס' לקמן לד. ד"ה אם המת ותגיגה י.], יב) ר"ל והנודד, יג) [גי' הרמב"ם והרא"ש והר"מ רבה וכן מוכח עמ"ש לעיל עב: על הגליון], יד) [ל"ל המגפף פי' גאון המגפף האוכל מן עפרוריתו מייב משום דש וכן המגפף מוכל שבולים עכ"ל הערוך ערך קלן], טו) [ל"ל חסר אחת ניכוז], טז) [וגי' תוס' לקמן לו: ד"ה ולר"מ] דמחייב ובכ"ק נ. ד"ה ולר"מ], יז) [דף עה.], יח) ל"ל תני,

הגהות הב"ח

(א) נב' דקניב סילקא וכו' וא' משום נוטע והתוס: (ב) שם בסדה חייב משום תורס: (ג) רש"י ד"ה אאם שעאן וכו' שגם ממנו כמה חטאות חייב עליו:

גליון הש"ם

תוס' ד"ה וצריך וכו'. מרדי דחוי אקורא ע"פ לתפור. מנוחר דס"ל דלפ היכא דאיכו מקלקל דצריך לאחה דבר מ"מ פטור ואפילו לר"י דס"ל שחיב ע"מ לתפור לן מקרי מלאכה שמוכה וכ"ל מדבריי בכ"מ ס"ש הלכה י מהלכות שבת. וק"ל מסוגיא דלקמן דף קה ע"ב גם נמ"ש מוקפות לפפי' לר"י דמסמע דשיעא דיעמ ס"ל הא פטיעא דיעמ ליה בעצים לכתמתם בהם אלא דעבה אינו עושה כן בפגלי מ"מ מיקרי צריכא לגופה בהא דלקמן דף קג המולש עולשין בחמיא דלאו דילים: **תוס' ד"ה בפרק** וכו' לגבי דבר הגדל בחבל. עי' בכל"ס בפרשה ויאלא בפסוק ויהי לי שור וחמור:

לעזי רש"י

דישקארגיי"ר [דישרירי"ר]. לפרוק (בהמה מטשאה).

מוסף רש"י

זומר חייב משום נוטע. דמשום דזימור גדלי בפי' (מו"ק ב:). **החופר גומא.** כיון בנין הוא ואם אינו צריך לה אלא לינוח אל הבעבר, אע"פ שהכנין בנוי אינו חייב משום בונה (תגיגה י.). **פטור עליה.** דלמקרב בעמא בפ"ק דמגיגה, דאין דאין צריך אלא לבעבר הא לגומא אינו בונה ולא חורש אלא מקלקל, וכל המקלקלים פטורים (ביצה ח.). **משום מפרק.** דנותק דבר ממקום שגדל בו ולא מן המחובר אלא מן הגלגל, ותולדה דדש הוא שמפרק תבואה מקשיה (כתובות ט.).

רבינו חננאל (המשך)

הייחור וטומנו [נ"א: וקוברו] (לעפר) [בעפר] המרגיא ראש הייחור במקום [נ"א: למקום] רחוק. **החורש, החורץ, החופר כולן מלאכה אחת הן.** אסיקנא כל אילו משום חריישה. כל שהוא ליפות הקרקע בשדה חייב משום חורש. וכל שהן בבית להשות חייב משום בונה, אבל להשות קרקע השדה חייב משום חורש, כדכתיב הלא אם שוה פניה. והוא כגון המדייר, והמעבד, והמכבד שהוא משוה גומות, והמפעפע גושים, המסקל, הממלא נקעים שתחת הזיתים, הענשה עוגיות לגפנים, המבבה בחרשים, המצית אור בחישת הקנים ובאגם תמרים, ואמת המים המכשרת צדדים לזריעה,

מוסף תוספות

א. דקאמר הכא חייב משום זורע. תוס' כרא"ש. ב. הא קמ"ל. תוס' הרא"ש. ג. אם בא להתרות בו משום אב. תוס' הרא"ש. ד. אלא דאי משמע דאין צריך. תוס' הרא"ש. ה. בשבועות. תוס' הרא"ש. ו. דאין דישה במחובר אלא בחלוש. שיטה להרי"ן, ועוד דלא דמי לדש כלל שנוטל החטים מן הקליפות. ריטב"א. דאי הכי מאי איריא המרי, בוצר וגודר ומוסק ואורה לחייב נמי תרתי. מי' הרי"ן. ועוד' מהר"ם). ז. דוקא בתמרים הוא דמחייב תרתי. הרי"ן. ח. דמעמע דגים מי' הר"ן. ט. דמעמע דגים מדרחיב בקרא בקר רצאן מה הפרט מפורש גידולי קרקע כו', זה אין לומר, דהני החשיבא בהמה גידולי קרקע מכל מקום. תוס' מתוס' ס. ט. כיון דגמרי מסממנין בענין ממש שהיה גדל מן הקרקע כמו סממני. תוס' מתוס' ס. י. [וסבר] דיש דישה שלא בגידולי קרקע. תוס' הרא"ש לגלן לה. יא. אבל לתוך הקערה דמי לסוחט זיתים וענבים דלאוכל קימי דאסור להוציא מהם משקה הכא נמי דמעיקרא כשהם בדדין חשיב אוכל והשתא חולב לתוך הקערה למשקה. תוס' הרא"ש לגלן לה. יב. על גב דלא הוי מפרק ממש מיהו. תוס' הרא"ש לגלן לה. יג. דא"כ אמאי איצטרך למימר משום מפרק כלאחר יד הוא אפי' לא הוי מפרק כלאחר יד כיון דליכא אלא איסורא דרבנן שרי משום צערא, ולא מסתבר למימר [ד]. תוס' הרא"ש לגלן לה.

רב נסים גאון

ואפילו לר' יהודה דאמר מלאכה שאינה צריכה לגופה חייב עליה, הני מילי מתקן והאי מקלקל הוא. כבר פירשנו בפרק א' עיקר דבריו של ר' יהודה. אבל [האי] מקלקל הוא, והוא ששנינו במשנה בפרק ר' אליעזר אומר האורג (קח) וכל המקלקלין פטורין.

רבינו חננאל

למה לי למיתנא מנינא [מ"ן] חסר אחת, אטו עד האידנא מי לא ידענן מנייני. ומשני ר' יוחנן שאם עשאן כולם בהעלם אחד חייב על כל אחת ואחת. **(ת"ש) [תנא]** הזורע והזומר והנוטע והמבריך והמרכיב כולן מלאכה אחת הן. (קס"ד) [קס"ל] כי הענשה מלאכות הרבה מעין מלאכה אחת אינו חייב אלא חטאת אחת. שמענן מינה שאילו השניים במשנתנו חשובין אבות והשאר הן תולדות. וכל העושה אב תולדותו אינו חייב אלא אחת, והעושה ב' אבות או ב' תולדות דלאו אב אחת, [חייב] שתים.

תלמוד בבלי מהדורת נהרדעא החדש, באדיבות הוצאת ח. וגשל, © כל הזכויות שמורות

אע"ג דאיכא דדמיא לה חשיב (ו). והא דלא מסיב שובנו ומדקדק[א] לפי [ב]סהם גמרי בכלל מיסך ואורג ולא מסיב נמי מנפץ אע"ג שבמשכן היו מנפלין פסמן לעשות יריעות ואפר דברים משום דהיינו דם ממש אלא שזה בתבואה וזה בפשתן אבל זורה וזורר ומרקד הם שלשה דברים[ב]:

שכן עני אוכל פתו בלא כתישה. וא"ת מ"מ ליחשיב[ג] כתישת סממנין דהוה במשכן ואע"ג דעני אוכל פתו בלא כתישה לענין סממנים מלאכה תשובה היא ואומר ר"י דלאו דוקא[ד] אוכל פתו[ה] אלא ה"ה דעני לובש בסממנים בלא כתישה[ו] וא"ת[ז] מרקד נמי לא ליתני שכן עני אוכל פתו בעיסה בלוסה דלאמר בסוף פרקין ויש לומר[ח] דרוב עניים אין אוכלין בלא הרקדה אלא שלענין מלה מלטרפין הסובין דקרינן ביה מלתם האלק כיון דיש עניים שאוכלים בעיסה בלוסה[ט] וא"ת פירש בע"מ[ו] ולא תמיהב לר"י[יא]: **היו לפניו שני מיני אוכלין גרסי'.**

וכן פירש ר"ח דבאוכל מתוך אוכל [יב]שייבא בריחה שבורר אותו שאינו חפץ לאכול מתוך אותו שרולה לאכול [יג]דלאותו שאינו חפץ בו חשיב פסולת לגבי אותו שחפץ לאכול וכן משמע בירושלמי דגרס הבורר אוכלים מתוך אוכלים חזקיה אמר כו'[יד]: **בורר ומניח.** [טו] פי' לעולך אחריס: **וכי מותר לאפות פחות מכשיעור.** והממרק[טז] ס"ל דפחות מכשיעור הוי דרך אכילה[יז]:

מתקיף לה רב המנונא מידי קנון ותמחוי קתני. פי' הקונע' דה"ר הוה מלי למיפרך מידי נפה וכברה קתני וקשה לר"י [יח]מאי קמשמע רב המנונא לדיליה[ט] נמי מקשה מידי [אוכל] מתוך פסולת קתני[כ] ועוד בסמוך[כא] פירש הקונטרס והתניא חייב דהיינו הך[כב] דהכא ומשני דבנפה וכברה מיירי והיכי משני הכא[כג]מידי נפה וכברה קתני וגרלא לרבינו יצחק דלוקא מקנון ותמחוי פריך וה"פ מידי קנון ותמחוי קתני[כד] כיון דנתפת לפרושי דיני בריחה דבור מותר ובנפה וכברה חייב חטאת לא היה לו להניח מלשון[כה] קנון ותמחוי דפטור לאכל מלסור: **בורר ואוכל אוכל מתוך פסולת.** משמע דאוכל מתוך פסולת אין דרך בריחה בכך וקשה דבריש פרק חולין (לקמן קלח.) אמרי'[כו] מה דרכו[כז] של בורר בורר אוכל מתוך פסולת[כח] וי"ל דהתם בפסולת מרובה על האוכל הוי אוכל מתוך פסולת דרך בריחה התם במשמר אייבי[כח] וקשה לרש"י דבריש פ"ק דביצה (דף יד:) הבורר קטניות בי"ט ב"ש אומרים בורר אוכל ואוכל וב"ה אומרים בורר לבדרכו ואמר בגמרא בד"א בשהאוכל מרובה על הפסולת אבל פסולת מרובה על האוכל ד"ה בוטל את האוכל ומניח את הפסולת ואי בפסולת מרובה על האוכל הוי אוכל מתוך פסולת דרך בריחה היכי שרי לב"ש מ"מ אינהו אסרי לבור בדרכו וכ"ש וקשה לר"ש דבריש פרק לולב הגזול (דף לה:) אמרי' אסרי לבור בדרכו ולא אמרי' דבר בריחה דלעיל[כט] ותניא חייב. פי' בקונטרס דהיינו בריחה דלעיל[כט] וקשה לר"י דלמאי דמוקמינן לה בנפה וכברה ממעט דוקא לבו ביום אסור אבל[ל] לאלתר אפי' בנפה וכברה אי נמי דתנן ב"ה אומרים בורר אוכל ואוכל וב"ה אומרים בורר בדרכו ואמר בגמרא בד"א בשהאוכל מרובה על הפסולת אבל בנפה וכברה ולא מפליג בין לאלתר לבו ביום ועוד לכאורה לעולא דלעיל הוי בורר לבו ביום כמו לאלתר לאלתר

האי מאן דפרים סילקא. דוקא בסילקא שייך טחינה[א] אבל שאר אוכלין שייכי[ב]: **מהו דתימא לשרורי מנא קא מבטין.** ה"פ ואין בו בטול כלל קמ"ל דגהי לשרורי מנא קא מטין מיהא[ב] יש בו דמירפא רפי והדר קמיט[ג] וחייב אבל אין לפרש קמ"ל דלא אמרי' לשרורי מנא קא מטין דבפרק אין מעמידין (ע"ז לח.) אמרי' גבי האי נכרי דשדא סיכתא לאתונא אי קבר בה ישראל קרא מעיקרא שפיר דמי ופריך פשיטא ומשני מהו דתימא לבטולי מנא קא מטין קמ"ל לשרורי מנא קא מטין[ד]: **חביתא** ותנורא **וחלתא.** פי' רש"י דמשום בזוה לא מייחיב אין בנין בכלים ואין נראה דדוקא בממחזיר מטה ומטורה של מוליות[ה] אמרי'[ו] דאין בנין בכלים אבל כשעושה לגמרי כל הכלי מיחייב משום בזוה דאמרינן ברים הבזוה (לקמן ד' קב:) האי מאן דעייל אופתא בקופיצא דמרא חייב משום בזוה[ז] וע"ע דלא ליקטי ממנפת בכלי זכוכית דסוף פרקין[ח]: **חכמה יתירה שאני.** והעושים אותם בטלה דעתם אצל כל אדם כדאמרינן בהמלניע (לקמן ד' נב:) גבי אגבי הוצל: **שכן צדי חלזון כו'.** ברים אלו קשרים (לקמן קיא:) פירש בקונטו' קושרין ומתירין פעמים קושרין את המכמורת ופעמים מתירין אותם: שכן

דשלקי ליה שבעא זימני ואי לא שקלי[ט] ליה מסרח וכפסולת מתוך אוכל דמי: והטוחן: א"ר פפא [י]האי מאן דפרים סילקא חייב משום טוחן אמר רב מנשה [כ]האי מאן דסלית סילתי חייב משום טוחן אמר רב אשי אי קפיד אמשחתא חייב משום מחתך: והלש והאופה: אמר רב פפא שבק תנא דידן בישול סממנין דהוה במשכן ונקט אופה תנא דידן סידורא דפת נקט אמר רב אחא בר רב עווירא [ל]האי מאן [מ]דשדא סיכתא לאתונא חייב משום מבשל פשיטא מהו דתימא כיון דהדר ואיקושא אימא לא קמ"ל אמר רבא [נ]האי מאן דעבד חביתא חייב משום שבע חטאות תנורא חייב משום שמונה חטאות אמר אביי האי מאן דעבד [ס]חלתא חייב אחת עשרה חטאות ואי חייטיה לפומיה חייב שלש עשרה חטאות: הגוזז את הצמר והמלבנו: אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן הטווה צמר שעל גבי בהמה בשבת חייב שלש חטאות אחת משום גוזז ואחת משום מנפץ ואחת משום טווה רב כהנא אמר [י]אין דרך גזיזה בכך ואין דרך מנפץ בכך ואין דרך טווי בכך ולא והתניא משמיה דרבי נחמיה [כ]שטוף בעזים וטוו בעזים אלמא טוויה על גבי בהמה שמה טוויה חכמה יתירה שאני תנו רבנן [ע]התולש את הכנף והקוטמו והמורטו חייב שלש חטאות [פ](וא"ר) שמעון בן לקיש [צ]תולש חייב משום גוזז [ק]קוטם חייב משום מחתך [ר]ממרט חייב משום ממחק: [ש]הקושר והמתיר: קשירה במשכן היכא הואי אמר רבא [ת] שכן קושרין ביתדות אהלים [א](קושרים) ההוא קושר על מנת להתיר הוא אלא אמר אביי שכן אורגי יריעות שנפסקה להן נימא קושרים אותה א"ל רבא תרצת קושר מתיר מאי איכא למימר וכי תימא [ב]דאי מתרמי ליה תרי [ג] חוטי קיטרי בהדי הדדי אינו אלא אמר רבא [ד]הא דאמר רב אחא בר רב הונא [ה]אי מאן דעבד חביתא חייב אחת עשרה חטאות אמר אביי האי מאן דעבד [ו]חלתא חייב אחת עשרה חטאות ואי חייטיה לפומיה חייב שלש עשרה חטאות: אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן הטווה צמר שעל גבי בהמה בשבת חייב שלש חטאות אחת משום גוזז ואחת משום מנפץ ואחת משום טווה רב כהנא אמר [ז]אין דרך גזיזה בכך ואין דרך מנפץ בכך ואין דרך טווי בכך ולא והתניא משמיה דרבי נחמיה [ח]שטוף בעזים וטוו בעזים אלמא טוויה על גבי בהמה שמה טוויה חכמה יתירה שאני תנו רבנן [ט]התולש את הכנף והקוטמו והמורטו חייב שלש חטאות [י](וא"ר) שמעון בן לקיש [יא]תולש חייב משום גוזז [יב]קוטם חייב משום מחתך [יג]ממרט חייב משום ממחק: [יד]הקושר והמתיר: קשירה במשכן היכא הואי אמר רבא [טו] שכן קושרין ביתדות אהלים [טז](קושרים) ההוא קושר על מנת להתיר הוא אלא אמר אביי שכן אורגי יריעות שנפסקה להן נימא קושרים אותה א"ל רבא תרצת קושר מתיר מאי איכא למימר וכי תימא [יז]דאי מתרמי ליה תרי [יח] חוטי קיטרי בהדי הדדי אינו אלא אמר רבא [יט]הא דאמר רב אחא בר רב הונא [כ]אי מאן דעבד חביתא חייב אחת עשרה חטאות ואי חייטיה לפומיה חייב שלש עשרה חטאות: הגוזז את הצמר והמלבנו: אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן הטווה צמר שעל גבי בהמה בשבת חייב שלש חטאות אחת משום גוזז ואחת משום מנפץ ואחת משום טווה רב כהנא אמר [כא]אין דרך גזיזה בכך ואין דרך מנפץ בכך ואין דרך טווי בכך ולא והתניא משמיה דרבי נחמיה [כב]שטוף בעזים וטוו בעזים אלמא טוויה על גבי בהמה שמה טוויה חכמה יתירה שאני תנו רבנן [כג]התולש את הכנף והקוטמו והמורטו חייב שלש חטאות [כד](וא"ר) שמעון בן לקיש [כה]תולש חייב משום גוזז [כו]קוטם חייב משום מחתך [כז]ממרט חייב משום ממחק: [כח]הקושר והמתיר: קשירה במשכן היכא הואי אמר רבא [כט] שכן קושרין ביתדות אהלים [ל](קושרים) ההוא קושר על מנת להתיר הוא אלא אמר אביי שכן אורגי יריעות שנפסקה להן נימא קושרים אותה א"ל רבא תרצת קושר מתיר מאי איכא למימר וכי תימא [לא]דאי מתרמי ליה תרי [לב] חוטי קיטרי בהדי הדדי אינו אלא אמר רבא [לג]הא דאמר רב אחא בר רב הונא [לד]אי מאן דעבד חביתא חייב אחת עשרה חטאות ואי חייטיה לפומיה חייב שלש עשרה חטאות: הגוזז את הצמר והמלבנו: אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן הטווה צמר שעל גבי בהמה בשבת חייב שלש חטאות אחת משום גוזז ואחת משום מנפץ ואחת משום טווה רב כהנא אמר [לה]אין דרך גזיזה בכך ואין דרך מנפץ בכך ואין דרך טווי בכך ולא והתניא משמיה דרבי נחמיה [לו]שטוף בעזים וטוו בעזים אלמא טוויה על גבי בהמה שמה טוויה חכמה יתירה שאני תנו רבנן [לז]התולש את הכנף והקוטמו והמורטו חייב שלש חטאות [לח](וא"ר) שמעון בן לקיש [לט]תולש חייב משום גוזז [מ]קוטם חייב משום מחתך [מא]ממרט חייב משום ממחק: [מב]הקושר והמתיר: קשירה במשכן היכא הואי אמר רבא [מג] שכן קושרין ביתדות אהלים [מד](קושרים) ההוא קושר על מנת להתיר הוא אלא אמר אביי שכן אורגי יריעות שנפסקה להן נימא קושרים אותה א"ל רבא תרצת קושר מתיר מאי איכא למימר וכי תימא [מה]דאי מתרמי ליה תרי [מו] חוטי קיטרי בהדי הדדי אינו אלא אמר רבא [מז]הא דאמר רב אחא בר רב הונא [מח]אי מאן דעבד חביתא חייב אחת עשרה חטאות ואי חייטיה לפומיה חייב שלש עשרה חטאות: הגוזז את הצמר והמלבנו: אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן הטווה צמר שעל גבי בהמה בשבת חייב שלש חטאות אחת משום גוזז ואחת משום מנפץ ואחת משום טווה רב כהנא אמר [מט]אין דרך גזיזה בכך ואין דרך מנפץ בכך ואין דרך טווי בכך ולא והתניא משמיה דרבי נחמיה [נ]שטוף בעזים וטוו בעזים אלמא טוויה על גבי בהמה שמה טוויה חכמה יתירה שאני תנו רבנן [נא]התולש את הכנף והקוטמו והמורטו חייב שלש חטאות [נב](וא"ר) שמעון בן לקיש [נג]תולש חייב משום גוזז [נד]קוטם חייב משום מחתך [נה]ממרט חייב משום ממחק: [נו]הקושר והמתיר: קשירה במשכן היכא הואי אמר רבא [נז] שכן קושרין ביתדות אהלים [נח](קושרים) ההוא קושר על מנת להתיר הוא אלא אמר אביי שכן אורגי יריעות שנפסקה להן נימא קושרים אותה א"ל רבא תרצת קושר מתיר מאי איכא למימר וכי תימא [נט]דאי מתרמי ליה תרי [ס] חוטי קיטרי בהדי הדדי אינו אלא אמר רבא [סא]הא דאמר רב אחא בר רב הונא [סב]אי מאן דעבד חביתא חייב אחת עשרה חטאות ואי חייטיה לפומיה חייב שלש עשרה חטאות: הגוזז את הצמר והמלבנו: אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן הטווה צמר שעל גבי בהמה בשבת חייב שלש חטאות אחת משום גוזז ואחת משום מנפץ ואחת משום טווה רב כהנא אמר [סג]אין דרך גזיזה בכך ואין דרך מנפץ בכך ואין דרך טווי בכך ולא והתניא משמיה דרבי נחמיה [סד]שטוף בעזים וטוו בעזים אלמא טוויה על גבי בהמה שמה טוויה חכמה יתירה שאני תנו רבנן [סה]התולש את הכנף והקוטמו והמורטו חייב שלש חטאות [סו](וא"ר) שמעון בן לקיש [סז]תולש חייב משום גוזז [סח]קוטם חייב משום מחתך [סט]ממרט חייב משום ממחק: [ע]הקושר והמתיר: קשירה במשכן היכא הואי אמר רבא [עא] שכן קושרין ביתדות אהלים [עב](קושרים) ההוא קושר על מנת להתיר הוא אלא אמר אביי שכן אורגי יריעות שנפסקה להן נימא קושרים אותה א"ל רבא תרצת קושר מתיר מאי איכא למימר וכי תימא [עג]דאי מתרמי ליה תרי [עד] חוטי קיטרי בהדי הדדי אינו אלא אמר רבא [עה]הא דאמר רב אחא בר רב הונא [עו]אי מאן דעבד חביתא חייב אחת עשרה חטאות ואי חייטיה לפומיה חייב שלש עשרה חטאות: הגוזז את הצמר והמלבנו: אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן הטווה צמר שעל גבי בהמה בשבת חייב שלש חטאות אחת משום גוזז ואחת משום מנפץ ואחת משום טווה רב כהנא אמר [עז]אין דרך גזיזה בכך ואין דרך מנפץ בכך ואין דרך טווי בכך ולא והתניא משמיה דרבי נחמיה [עח]שטוף בעזים וטוו בעזים אלמא טוויה על גבי בהמה שמה טוויה חכמה יתירה שאני תנו רבנן [עט]התולש את הכנף והקוטמו והמורטו חייב שלש חטאות [פ](וא"ר) שמעון בן לקיש [פא]תולש חייב משום גוזז [פב]קוטם חייב משום מחתך [פג]ממרט חייב משום ממחק: [פד]הקושר והמתיר: קשירה במשכן היכא הואי אמר רבא [פה] שכן קושרין ביתדות אהלים [פו](קושרים) ההוא קושר על מנת להתיר הוא אלא אמר אביי שכן אורגי יריעות שנפסקה להן נימא קושרים אותה א"ל רבא תרצת קושר מתיר מאי איכא למימר וכי תימא [פז]דאי מתרמי ליה תרי [פח] חוטי קיטרי בהדי הדדי אינו אלא אמר רבא [פט]הא דאמר רב אחא בר רב הונא [צ]אי מאן דעבד חביתא חייב אחת עשרה חטאות ואי חייטיה לפומיה חייב שלש עשרה חטאות: הגוזז את הצמר והמלבנו: אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן הטווה צמר שעל גבי בהמה בשבת חייב שלש חטאות אחת משום גוזז ואחת משום מנפץ ואחת משום טווה רב כהנא אמר [צא]אין דרך גזיזה בכך ואין דרך מנפץ בכך ואין דרך טווי בכך ולא והתניא משמיה דרבי נחמיה [צב]שטוף בעזים וטוו בעזים אלמא טוויה על גבי בהמה שמה טוויה חכמה יתירה שאני תנו רבנן [צג]התולש את הכנף והקוטמו והמורטו חייב שלש חטאות [צד](וא"ר) שמעון בן לקיש [צה]תולש חייב משום גוזז [צו]קוטם חייב משום מחתך [צז]ממרט חייב משום ממחק: [צח]הקושר והמתיר: קשירה במשכן היכא הואי אמר רבא [צט] שכן קושרין ביתדות אהלים [ק](קושרים) ההוא קושר על מנת להתיר הוא אלא אמר אביי שכן אורגי יריעות שנפסקה להן נימא קושרים אותה א"ל רבא תרצת קושר מתיר מאי איכא למימר וכי תימא [קא]דאי מתרמי ליה תרי [קב] חוטי קיטרי בהדי הדדי אינו אלא אמר רבא [קג]הא דאמר רב אחא בר רב הונא [קד]אי מאן דעבד חביתא חייב אחת עשרה חטאות ואי חייטיה לפומיה חייב שלש עשרה חטאות: הגוזז את הצמר והמלבנו: אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן הטווה צמר שעל גבי בהמה בשבת חייב שלש חטאות אחת משום גוזז ואחת משום מנפץ ואחת משום טווה רב כהנא אמר [קה]אין דרך גזיזה בכך ואין דרך מנפץ בכך ואין דרך טווי בכך ולא והתניא משמיה דרבי נחמיה [קו]שטוף בעזים וטוו בעזים אלמא טוויה על גבי בהמה שמה טוויה חכמה יתירה שאני תנו רבנן [קז]התולש את הכנף והקוטמו והמורטו חייב שלש חטאות [קח](וא"ר) שמעון בן לקיש [קט]תולש חייב משום גוזז [קי]קוטם חייב משום מחתך [קיא]ממרט חייב משום ממחק: [קיב]הקושר והמתיר: קשירה במשכן היכא הואי אמר רבא [קיג] שכן קושרין ביתדות אהלים [קיד](קושרים) ההוא קושר על מנת להתיר הוא אלא אמר אביי שכן אורגי יריעות שנפסקה להן נימא קושרים אותה א"ל רבא תרצת קושר מתיר מאי איכא למימר וכי תימא [קטו]דאי מתרמי ליה תרי [קטז] חוטי קיטרי בהדי הדדי אינו אלא אמר רבא [קיז]הא דאמר רב אחא בר רב הונא [קיח]אי מאן דעבד חביתא חייב אחת עשרה חטאות ואי חייטיה לפומיה חייב שלש עשרה חטאות: הגוזז את הצמר והמלבנו: אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן הטווה צמר שעל גבי בהמה בשבת חייב שלש חטאות אחת משום גוזז ואחת משום מנפץ ואחת משום טווה רב כהנא אמר [קיט]אין דרך גזיזה בכך ואין דרך מנפץ בכך ואין דרך טווי בכך ולא והתניא משמיה דרבי נחמיה [קכ]שטוף בעזים וטוו בעזים אלמא טוויה על גבי בהמה שמה טוויה חכמה יתירה שאני תנו רבנן [קכא]התולש את הכנף והקוטמו והמורטו חייב שלש חטאות [קכב](וא"ר) שמעון בן לקיש [קכג]תולש חייב משום גוזז [קכד]קוטם חייב משום מחתך [קכה]ממרט חייב משום ממחק: [קכו]הקושר והמתיר: קשירה במשכן היכא הואי אמר רבא [קכז] שכן קושרין ביתדות אהלים [קכח](קושרים) ההוא קושר על מנת להתיר הוא אלא אמר אביי שכן אורגי יריעות שנפסקה להן נימא קושרים אותה א"ל רבא תרצת קושר מתיר מאי איכא למימר וכי תימא [קכט]דאי מתרמי ליה תרי [קל] חוטי קיטרי בהדי הדדי אינו אלא אמר רבא [קלא]הא דאמר רב אחא בר רב הונא [קלב]אי מאן דעבד חביתא חייב אחת עשרה חטאות ואי חייטיה לפומיה חייב שלש עשרה חטאות: הגוזז את הצמר והמלבנו: אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן הטווה צמר שעל גבי בהמה בשבת חייב שלש חטאות אחת משום גוזז ואחת משום מנפץ ואחת משום טווה רב כהנא אמר [קלג]אין דרך גזיזה בכך ואין דרך מנפץ בכך ואין דרך טווי בכך ולא והתניא משמיה דרבי נחמיה [קלד]שטוף בעזים וטוו בעזים אלמא טוויה על גבי בהמה שמה טוויה חכמה יתירה שאני תנו רבנן [קלה]התולש את הכנף והקוטמו והמורטו חייב שלש חטאות [קלו](וא"ר) שמעון בן לקיש [קלז]תולש חייב משום גוזז [קלח]קוטם חייב משום מחתך [קלט]ממרט חייב משום ממחק: [מ]הקושר והמתיר: קשירה במשכן היכא הואי אמר רבא [מא] שכן קושרין ביתדות אהלים [מב](קושרים) ההוא קושר על מנת להתיר הוא אלא אמר אביי שכן אורגי יריעות שנפסקה להן נימא קושרים אותה א"ל רבא תרצת קושר מתיר מאי איכא למימר וכי תימא [מג]דאי מתרמי ליה תרי [מד] חוטי קיטרי בהדי הדדי אינו אלא אמר רבא [מה]הא דאמר רב אחא בר רב הונא [מו]אי מאן דעבד חביתא חייב אחת עשרה חטאות ואי חייטיה לפומיה חייב שלש עשרה חטאות: הגוזז את הצמר והמלבנו: אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן הטווה צמר שעל גבי בהמה בשבת חייב שלש חטאות אחת משום גוזז ואחת משום מנפץ ואחת משום טווה רב כהנא אמר [מז]אין דרך גזיזה בכך ואין דרך מנפץ בכך ואין דרך טווי בכך ולא והתניא משמיה דרבי נחמיה [מח]שטוף בעזים וטוו בעזים אלמא טוויה על גבי בהמה שמה טוויה חכמה יתירה שאני תנו רבנן [מט]התולש את הכנף והקוטמו והמורטו חייב שלש חטאות [נ](וא"ר) שמעון בן לקיש [נא]תולש חייב משום גוזז [נב]קוטם חייב משום מחתך [נג]ממרט חייב משום ממחק: [נד]הקושר והמתיר: קשירה במשכן היכא הואי אמר רבא [נה] שכן קושרין ביתדות אהלים [נו](קושרים) ההוא קושר על מנת להתיר הוא אלא אמר אביי שכן אורגי יריעות שנפסקה להן נימא קושרים אותה א"ל רבא תרצת קושר מתיר מאי איכא למימר וכי תימא [נז]דאי מתרמי ליה תרי [נח] חוטי קיטרי בהדי הדדי אינו אלא אמר רבא [נט]הא דאמר רב אחא בר רב הונא [ס]אי מאן דעבד חביתא חייב אחת עשרה חטאות ואי חייטיה לפומיה חייב שלש עשרה חטאות: הגוזז את הצמר והמלבנו: אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן הטווה צמר שעל גבי בהמה בשבת חייב שלש חטאות אחת משום גוזז ואחת משום מנפץ ואחת משום טווה רב כהנא אמר [סא]אין דרך גזיזה בכך ואין דרך מנפץ בכך ואין דרך טווי בכך ולא והתניא משמיה דרבי נחמיה [סב]שטוף בעזים וטוו בעזים אלמא טוויה על גבי בהמה שמה טוויה חכמה יתירה שאני תנו רבנן [סג]התולש את הכנף והקוטמו והמורטו חייב שלש חטאות [סד](וא"ר) שמעון בן לקיש [סה]תולש חייב משום גוזז [סו]קוטם חייב משום מחתך [סז]ממרט חייב משום ממחק: [סח]הקושר והמתיר: קשירה במשכן היכא הואי אמר רבא [סט] שכן קושרין ביתדות אהלים [ע](קושרים) ההוא קושר על מנת להתיר הוא אלא אמר אביי שכן אורגי יריעות שנפסקה להן נימא קושרים אותה א"ל רבא תרצת קושר מתיר מאי איכא למימר וכי תימא [עא]דאי מתרמי ליה תרי [עב] חוטי קיטרי בהדי הדדי אינו אלא אמר רבא [עג]הא דאמר רב אחא בר רב הונא [עד]אי מאן דעבד חביתא חייב אחת עשרה חטאות ואי חייטיה לפומיה חייב שלש עשרה חטאות: הגוזז את הצמר והמלבנו: אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן הטווה צמר שעל גבי בהמה בשבת חייב שלש חטאות אחת משום גוזז ואחת משום מנפץ ואחת משום טווה רב כהנא אמר [עה]אין דרך גזיזה בכך ואין דרך מנפץ בכך ואין דרך טווי בכך ולא והתניא משמיה דרבי נחמיה [עו]שטוף בעזים וטוו בעזים אלמא טוויה על גבי בהמה שמה טוויה חכמה יתירה שאני תנו רבנן [עז]התולש את הכנף והקוטמו והמורטו חייב שלש חטאות [עח](וא"ר) שמעון בן לקיש [עט]תולש חייב משום גוזז [פ]קוטם חייב משום מחתך [פא]ממרט חייב משום ממחק: [פב]הקושר והמתיר: קשירה במשכן היכא הואי אמר רבא [פג] שכן קושרין ביתדות אהלים [פד](קושרים) ההוא קושר על מנת להתיר הוא אלא אמר אביי שכן אורגי יריעות שנפסקה להן נימא קושרים אותה א"ל רבא תרצת קושר מתיר מאי איכא למימר וכי תימא [פה]דאי מתרמי ליה תרי [פו] חוטי קיטרי בהדי הדדי אינו אלא אמר רבא [פז]הא דאמר רב אחא בר רב הונא [פח]אי מאן דעבד חביתא חייב אחת עשרה חטאות ואי חייטיה לפומיה חייב שלש עשרה חטאות: הגוזז את הצמר והמלבנו: אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן הטווה צמר שעל גבי בהמה בשבת חייב שלש חטאות אחת משום גוזז ואחת משום מנפץ ואחת משום טווה רב כהנא אמר [פט]אין דרך גזיזה בכך ואין דרך מנפץ בכך ואין דרך טווי בכך ולא והתניא משמיה דרבי נחמיה [צ]שטוף בעזים וטוו בעזים אלמא טוויה על גבי בהמה שמה טוויה חכמה יתירה שאני תנו רבנן [צא]התולש את הכנף והקוטמו והמורטו חייב שלש חטאות [צב](וא"ר) שמעון בן לקיש [צג]תולש חייב משום גוזז [צד]קוטם חייב משום מחתך [צה]ממרט חייב משום ממחק: [צו]הקושר והמתיר: קשירה במשכן היכא הואי אמר רבא [צז] שכן קושרין ביתדות אהלים [צח](קושרים) ההוא קושר על מנת להתיר הוא אלא אמר אביי שכן אורגי יריעות שנפסקה להן נימא קושרים אותה א"ל רבא תרצת קושר מתיר מאי איכא למימר וכי תימא [צט]דאי מתרמי ליה תרי [ק] חוטי קיטרי בהדי הדדי אינו אלא אמר רבא [קא]הא דאמר רב אחא בר רב הונא [קב]אי מאן דעבד חביתא חייב אחת עשרה חטאות ואי חייטיה לפומיה חייב שלש עשרה חטאות: הגוזז את הצמר והמלבנו: אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן הטווה צמר שעל גבי בהמה בשבת חייב שלש חטאות אחת משום גוזז ואחת משום מנפץ ואחת משום טווה רב כהנא אמר [קג]אין דרך גזיזה בכך ואין דרך מנפץ בכך ואין דרך טווי בכך ולא והתניא משמיה דרבי נחמיה [קד]שטוף בעזים וטוו בעזים אלמא טוויה על גבי בהמה שמה טוויה חכמה יתירה שאני תנו רבנן [קה]התולש את הכנף והקוטמו והמורטו חייב שלש חטאות [קו](וא"ר) שמעון בן לקיש [קז]תולש חייב משום גוזז [קח]קוטם חייב משום מחתך [קט]ממרט חייב משום ממחק: [קי]הקושר והמתיר: קשירה במשכן היכא הואי אמר רבא [קיא] שכן קושרין ביתדות אהלים [קיב](קושרים) ההוא קושר על מנת להתיר הוא אלא אמר אביי שכן אורגי יריעות שנפסקה להן נימא קושרים אותה א"ל רבא תרצת קושר מתיר מאי איכא למימר וכי תימא [קיג]דאי מתרמי ליה תרי [קיד] חוטי קיטרי בהדי הדדי אינו אלא אמר רבא [קטו]הא דאמר רב אחא בר רב הונא [קטז]אי מאן דעבד חביתא חייב אחת עשרה חטאות ואי חייטיה לפומיה חייב שלש עשרה חטאות: הגוזז את הצמר והמלבנו: אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן הטווה צמר שעל גבי בהמה בשבת חייב שלש חטאות אחת משום גוזז ואחת משום מנפץ ואחת משום טווה רב כהנא אמר [קיז]אין דרך גזיזה בכך ואין דרך מנפץ בכך ואין דרך טווי בכך ולא והתניא משמיה דרבי נחמיה [קיח]שטוף בעזים וטוו בעזים אלמא טוויה על גבי בהמה שמה טוויה חכמה יתירה שאני תנו רבנן [קיט]התולש את הכנף והקוטמו והמורטו חייב שלש חטאות [קכ](וא"ר) שמעון בן לקיש [קכא]תולש חייב משום גוזז [קכב]קוטם חייב משום מחתך [קכג]ממרט חייב משום ממחק: [קכד]הקושר והמתיר: קשירה במשכן היכא הואי אמר רבא [קכה] שכן קושרין ביתדות אהלים [קכו](קושרים) ההוא קושר על מנת להתיר הוא אלא אמר אביי שכן אורגי יריעות שנפסקה להן נימא קושרים אותה א"ל רבא תרצת קושר מתיר מאי איכא למימר וכי תימא [קכז]דאי מתרמי ליה תרי [קכח] חוטי קיטרי בהדי הדדי אינו אלא אמר רבא [קכט]הא דאמר רב אחא בר רב הונא [קל]אי מאן דעבד חביתא חייב אחת עשרה חטאות ואי חייטיה לפומיה חייב שלש עשרה חטאות: הגוזז את הצמר והמלבנו: אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן הטווה צמר שעל גבי בהמה בשבת חייב שלש חטאות אחת משום גוזז ואחת משום מנפץ ואחת משום טווה רב כהנא אמר [קלא]אין דרך גזיזה בכך ואין דרך מנפץ בכך ואין דרך טווי בכך ולא והתניא משמיה דרבי נחמיה [קלב]שטוף בעזים וטוו בעזים אלמא טוויה על גבי בהמה שמה טוויה חכמה יתירה שאני תנו רבנן [קלג]התולש את הכנף והקוטמו והמורטו חייב שלש חטאות [קלד](וא"ר) שמעון בן לקיש [קלה]תולש חייב משום גוזז [קלו]קוטם חייב משום מחתך [קלז]ממרט חייב משום ממחק: [קלח]הקושר והמתיר: קשירה במשכן היכא הואי אמר רבא [קלט] שכן קושרין ביתדות אהלים [מ](קושרים) ההוא קושר על מנת להתיר הוא אלא אמר אביי שכן אורגי יריעות שנפסקה להן נימא קושרים אותה א"ל רבא תרצת קושר מתיר מאי איכא למימר וכי תימא [מא]דאי מתרמי ליה תרי [מב] חוטי קיטרי בהדי הדדי אינו אלא אמר רבא [מג]הא דאמר רב אחא בר רב הונא [מד]אי מאן דעבד חביתא חייב אחת עשרה חטאות ואי חייטיה לפומיה חייב שלש עשרה חטאות: הגוזז את הצמר והמלבנו: אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן הטווה צמר שעל גבי בהמה בשבת חייב שלש חטאות אחת משום גוזז ואחת משום מנפץ ואחת משום טווה רב כהנא אמר [מה]אין דרך גזיזה בכך ואין דרך מנפץ בכך ואין דרך טווי בכך ולא והתניא משמיה דרבי נחמיה [מו]שטוף בעזים וטוו בעזים אלמא טוויה על גבי בהמה שמה טוויה חכמה יתירה שאני תנו רבנן [מז]התולש את הכנף והקוטמו והמורטו חייב שלש חטאות [מח](וא"ר) שמעון בן לקיש [מט]תולש חייב משום גוזז [נ]קוטם חייב משום מחתך [נא]ממרט חייב משום ממחק: [נב]הקושר והמתיר: קשירה במשכן היכא הואי אמר רבא [נג] שכן קושרין ביתדות אהלים [נד](קושרים) ההוא קושר על מנת להתיר הוא אלא אמר אביי שכן אורגי יריעות שנפסקה להן נימא קושרים אותה א"ל רבא תרצת קושר מתיר מאי איכא למימר וכי תימא [נה]דאי מתרמי ליה תרי [נו] חוטי קיטרי בהדי הדדי אינו אלא אמר רבא [נז]הא דאמר רב אחא בר רב הונא [נח]אי מאן דעבד חביתא חייב אחת עשרה חטאות ואי חייטיה לפומיה חייב שלש עשרה חטאות: הגוזז את הצמר והמלבנו: אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן הטווה צמר שעל גבי בהמה בשבת חייב שלש חטאות אחת משום גוזז ואחת משום מנפץ ואחת משום טווה רב כהנא אמר [נט]אין דרך גזיזה בכך ואין דרך מנפץ בכך ואין דרך טווי בכך ולא והתניא משמיה דרבי נחמיה [ס]שטוף בעזים וטוו בעזים אלמא טוויה על גבי בהמה שמה טוויה חכמה יתירה שאני תנו רבנן [סא]התולש את הכנף והקוטמו והמורטו חייב שלש חטאות [סב](וא"ר) שמעון בן לקיש [סג]תולש חייב משום גוזז [סד]קוטם חייב משום מחתך [סה]ממרט חייב משום ממחק: [סו]הקושר והמתיר: קשירה במשכן היכא הואי אמר רבא [סז] שכן קושרין ביתדות אהלים [סח](קושרים) ההוא קושר על מנת להתיר הוא אלא אמר אביי שכן אורגי יריעות שנפסקה להן נימא קושרים אותה א"ל רבא תרצת קושר מתיר מאי איכא למימר וכי תימא [סט]דאי מתרמי ליה תרי [ע] חוטי קיטרי בהדי הדדי אינו אלא אמר רבא [עא]הא דאמר רב אחא בר רב הונא [עב]אי מאן דעבד חביתא חייב אחת עשרה חטאות ואי חייטיה לפומיה חייב שלש עשרה חטאות: הגוזז את הצמר והמלבנו: אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן הטווה צמר שעל גבי בהמה בשבת חייב שלש חטאות אחת משום גוזז ואחת משום מנפץ ואחת משום טווה רב כהנא אמר [עג]אין דרך גזיזה בכך ואין דרך מנפץ בכך ואין דרך טווי בכך ולא והתניא משמיה דרבי נחמיה [עד]שטוף בעזים וטוו בעזים אלמא טוויה על גבי בהמה שמה טוויה חכמה יתירה שאני תנו רבנן [עה]התולש את הכנף והקוטמו והמורטו חייב שלש חטאות [עו](וא"ר) שמעון בן לקיש [עז]תולש חייב משום גוזז [עח]קוטם חייב משום מחתך [עט]ממרט חייב משום ממחק: [פ]הקושר והמתיר: קשירה במשכן היכא הואי אמר רבא [פא] שכן קושרין ביתדות אהלים [פב](קושרים) ההוא קושר על מנת להתיר הוא אלא אמר אביי שכן אורגי יריעות שנפסקה להן נימא קושרים אותה א"ל רבא תרצת קושר מתיר מאי איכא למימר וכי תימא [פג]דאי מתרמי ליה תרי [פד] חוטי קיטרי בהדי הדדי אינו אלא אמר רבא [פה]הא דאמר רב אחא בר רב הונא [פו]אי מאן דעבד חביתא חייב אחת עשרה חטאות ואי חייטיה לפומיה חייב שלש עשרה חטאות: הגוזז את הצמר והמלבנו: אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן הטווה צמר שעל גבי בהמה בשבת חייב שלש חטאות אחת משום גוזז ואחת משום מנפץ ואחת משום טווה רב כהנא אמר [פז]אין דרך גזיזה בכך ואין דרך מנפץ בכך ואין דרך טווי בכך ולא והתניא משמיה דרבי נחמיה [פח]שטוף בעזים וטוו בעזים אלמא טוויה על גבי בהמה שמה טוויה חכמה יתירה שאני תנו רבנן [פט]התולש את הכנף והקוטמו והמורטו חייב שלש חטאות [צ](וא"ר) שמעון בן לקיש [צא]תולש חייב משום גוזז [צב]קוטם חייב משום מחתך [צג]ממרט חייב משום ממחק: [צד]הקושר והמתיר: קשירה במשכן היכא הואי אמר רבא [צה] שכן קושרין ביתדות אהלים [צו](קושרים) ההוא קושר על מנת להתיר הוא אלא אמר אביי שכן אורגי יריעות שנפסקה להן נימא קושרים אותה א"ל רבא תרצת קושר מתיר מאי איכא למימר וכי תימא [צז]דאי מתרמי ליה תרי [צח] חוטי קיטרי בהדי הדדי אינו אלא אמר רבא [צט]הא דאמר רב אחא בר רב הונא [ק]אי מאן דעבד חביתא חייב אחת עשרה חטאות ואי חייטיה לפומיה חייב שלש עשרה חטאות: הגוזז את הצמר והמלבנו: אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן הטווה צמר שעל גבי בהמה בשבת חייב שלש חטאות אחת משום גוזז ואחת משום מנפץ ואחת משום טווה רב כהנא אמר [קא]אין דרך גזיזה בכך ואין דרך מנפץ בכך ואין דרך טווי בכך ולא והתניא משמיה דרבי נחמיה [קב]שטוף בעזים וטוו בעזים אלמא טוויה על גבי בהמה שמה טוויה חכמה יתירה שאני תנו רבנן [קג]התולש את הכנף והקוטמו והמורטו חייב שלש חטאות [קד](וא"ר) שמעון בן לקיש [קה]תולש חייב משום גוזז [קו]קוטם חייב משום מחתך [קז]ממרט חייב משום ממחק: [קח]הקושר והמתיר: קשירה במשכן היכא הואי אמר רבא [קט] שכן קושרין ביתדות אהלים [קי](קושרים) ההוא קושר על מנת להתיר הוא אלא אמר אביי שכן אורגי יריעות שנפסקה להן נימא קושרים אותה א"ל רבא תרצת קושר מתיר מאי איכא למימר וכי תימא [קיא]דאי מתרמי ליה תרי [קיב] חוטי קיטרי בהדי הדדי אינו אלא אמר רבא [קיג]הא דאמר רב אחא בר רב הונא [קיד]אי מאן דעבד חביתא חייב אחת עשרה חטאות ואי חייטיה לפומיה חייב שלש עשרה חטאות: הגוזז את הצמר והמלבנו: אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן הטווה צמר שעל גבי בהמה בשבת חייב שלש חטאות אחת משום גוזז ואחת משום מנפץ ואחת משום טווה רב כהנא אמר [קטו]אין דרך גזיזה בכך ואין דרך מנפץ בכך ואין דרך טווי בכך ולא והתניא משמיה דרבי נחמיה [קטז]שטוף בעזים וטוו בעזים אלמא טוויה על גבי בהמה שמה טוויה חכמה יתירה שאני תנו רבנן [קיז]התולש את הכנף והקוטמו והמורטו חייב שלש חטאות [קיח](וא"ר) שמעון בן לקיש [קיט]תולש חייב משום גוזז [קכ]קוטם חייב משום מחתך [קכא]ממרט חייב משום ממחק: [קכב]הקושר והמתיר: קשירה במשכן היכא הואי אמר רבא [קכג] שכן קושרין ביתדות אהלים [קכד](קושרים) ההוא קושר על מנת להתיר הוא אלא אמר אביי שכן אורגי י

דרגא. תולעת ומנקב בו נקב קטן ועגול וכריך לקרוע למטה ולמעלה לא הנקב שלא תהא התפירה עשויה קמטין קמטין: **המוסיף חוט של תפילה.** בגד התפור ועומד והניח החוט לארוך ונתפכדו שתי תפיסות הבגד זו מזו במקלה וחוטי התפירות נמשכין ומותח את ראשי החוט להדק ולתבר זו היא תפירתו וחייב: **והלומד דבר אחד מן המגוש.** מין הממשיכו לע"ז לפי' דבר תורה אסור ללמוד ממנו: **והיודע כו'.** הי תלת שמעתתא שמעיניהו מר זוטרא מרב כי הדדי וגרסיניהו: **אמגושא.** דאמרינן בכל דוכתא רב ושמואל פליגי ביה: **חד אמר תרשי.** מכשף: **וחד אמר גדופי.** מין האומר בע"ז ומגדף תמיד את הש"ם ומסית אנשים לע"ז: **דאי פלגא דעבד תרשי.** וטעמא משום דכתיב לא ימצא בך וגו' (דברים יח) וקא חשיב מכשף: **ופא דפיב.** לעיל מייתי לה תלמד לעשות כדי שתעשה: **להבין.** שתוכל לעמוד בהן ואם יעשה נביא שקר לפניך שתבין שהוא מכשף: **ספסייס.** דגדופי הוא הלכך כל דבריו דברי ע"ז (ז) והסתלק מעליו שלא ישיאך: **נעיני העמים.** שחכמה הניכרת היא שמראה להם סימן לדבריו בהילוך החמה והמזלות שמעידין שדבריו שאומר שנה זו גשומה והיא כן שנה זו שחונה והיא כן שכל העיתים לפי מהלך החמה במזלותיה ומולדותיה במזל תלוי הכל לפי השנה המתחלת לשמש בכניסת החמה למזל: **הפולנו.** דוחקו בדיבו שיצא דמו: **אינו חייב אלא אחת.** משום לידה אבל אפציעה ליכא חיוב: **בכלל דישה.** שמפרק דמו הימנו כמפרק תבואה מקשין שלה: **מתעסק הוא אצל נטילת נשמה.** כלומר לגבי נטילת נשמה הוי מתעסק בדבר אחר ולא הויא מלאכת מחשבת שאינו מתכוין שימות: **עפי ניחא ליה.** שדם החי עוב מדם המת וכיון דכל עצמו מתכוין וטורח לשומרו שלא ימות בידו אפי' מת אין כאן אלא מתעסק וכי מודה ר' שמעון במידי דלא איכפת ליה אי מיתרמי ומיהו איכווי לא מיכוין: **דגילו ליבעיה** גרסינן. שהתה מראית נצבו צלולה: **שוחט משום מאי מיחייב.** שחיטה במלאכת המשכן היכא ומאי עבידת' אי מעורות אילים מאדמים למה לי הכא שחיטה בחניקה נמי סגי: משום

שכן יריעה שנפל בה דרנא כו'. תימה לר"י דבריש האורג (קה.) אמרי' קורע על מנת לתפור שתי תפירות היכי משכחת לה ומשני דבעינא לכיסתא ואומר ר"א דבמשכן היו אומנים ביומא והיו מזהרים שלא היו עושים כיסתא והתם לא קאמר שנפל בה דרנא דנקט דשכיח טפי ועוד דהתם בעי לאשכוחי קורע על מנת לתפור שתי תפירות ותו לא ויריעה שנפל בה דרנא צריך לקורעה ממתלתה ועד סופה יש בה כמה תפירות ואע"ג דהתם לא משכח' במשכן על מנת לתפור שתי תפירות ותו לא סברא הוא דבשתי תפירות הוי דבר חשוב: **אמגושא.** פי' בערוך (ו) דפליגי בהא דאמר רב פפא בגלוי מגלחין (מו"ק יח.) פרשה אמגושי היה דכתיב הנה יוצא הימימה חד אמר לעשות כשפים היה יוצא וחד אמר גדופי (ז